

บันทึก

เรื่อง การกำหนดโทษปรับตามมาตรา ๒๙๖ แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์
และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ได้มีหนังสือ
ด่วน ที่ กสท.ต. ๒๑๗/๒๕๔๓ ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๔๓ ถึงสำนักงานคณะกรรมการ
กฤษฎีกาความว่า คณะกรรมการเปรียบเทียบตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
พ.ศ. ๒๕๓๕ มีปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับมาตรา ๒๙๖ แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาด
หลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่กำหนดโทษปรับเป็นเงินไม่เกินสองเท่าของผลประโยชน์ที่ผู้กระทำ
ความผิดได้รับไว้หรือพึงจะได้รับเพราะการกระทำฝ่าฝืน กล่าวคือ ในการดำเนินการเสนอ
คณะกรรมการเปรียบเทียบตามมาตรา ๓๑๗ แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อพิจารณาเปรียบเทียบผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ในลักษณะ
สร้างราคา (ปั่นหุ้น) ตามมาตรา ๒๔๓ ซึ่งต้องระวางโทษตามมาตรา ๒๙๖ ปรากฏข้อเท็จจริงว่า
ผู้กระทำความผิดซื้อหลักทรัพย์ในลักษณะอำพรางเพื่อให้บุคคลทั่วไปหลงผิดไปว่าหลักทรัพย์
ดังกล่าวมีผู้เข้ามาซื้อจำนวนมากและราคาได้เปลี่ยนแปลงสูงขึ้นอันไม่ตรงต่อสภาพปกติของตลาด
และผู้กระทำความผิดได้ซื้อผลกัณฑ์ราคาหลักทรัพย์ดังกล่าวอย่างต่อเนื่องอันเป็นผลให้ราคาสูงขึ้น
ผิดไปจากสภาพปกติของตลาด โดยกระทำไปเพื่อชักจูงให้บุคคลทั่วไปเข้ามาซื้อหลักทรัพย์นั้น
ทั้งนี้ในช่วงระยะเวลากระทำความผิด ๑๒ วันทำการ ผู้กระทำความผิดซื้อหลักทรัพย์ดังกล่าว
จำนวน ๓๒๕,๕๐๐ หุ้น และขายไปจำนวน ๒,๒๐๐ หุ้น มีกำไรที่ได้รับเป็นเงินจำนวน ๒๔,๘๔๘
บาท (คำนวณจากจำนวนที่ขาย คูณด้วยผลต่างระหว่างราคาที่ซื้อและขายจริง) และมีหุ้นที่ยังมิได้
ขายอยู่ ณ สิ้นช่วงกระทำผิดจำนวน ๓๒๓,๓๐๐ หุ้น เป็นผลประโยชน์ที่พึงจะได้รับจากการกระทำ
จำนวน ๓,๒๗๗,๒๕๐ บาท (คำนวณจากจำนวนหุ้นที่ยังไม่ได้ขาย คูณด้วยผลต่างระหว่างราคาซื้อ
จริงกับราคาปิด ณ สิ้นช่วงกระทำผิด) ทั้งนี้ ผู้กระทำความผิดยินยอมรับผิดและยอมเข้ารับการ
เปรียบเทียบ

โดยที่บทบัญญัติมาตรา ๒๙๖ กำหนดโทษปรับโดยอิงกับผลประโยชน์ที่ผู้กระทำ
ความผิดได้รับไว้หรือพึงจะได้รับ กรณีดังกล่าวจึงมีปัญหาคอฎหมายที่ต้องพิจารณาว่า
คณะกรรมการเปรียบเทียบจะกำหนดค่าปรับเป็นเงินไม่เกินสองเท่าของผลประโยชน์อย่างไร
หนึ่งหรือทั้งสองอย่าง ซึ่งมีความเห็นแตกต่างกันเป็น ๒ ฝ่าย คือ

ฝ่ายที่หนึ่ง กรรมการเปรียบเทียบบางท่านมีความเห็นว่า คณะกรรมการ
เปรียบเทียบไม่สามารถกำหนดโทษปรับจากผลประโยชน์ที่ผู้ฝ่าฝืนได้รับไว้ และพึงจะได้รับ
เนื่องจากบทบัญญัติในมาตรา ๒๙๖ ใช้คำว่า “หรือ” จึงต้องเลือกกำหนดโทษปรับไม่เกินสองเท่า
ของผลประโยชน์ที่ผู้ฝ่าฝืนได้รับไว้หรือพึงจะได้รับอย่างใดอย่างหนึ่งแล้วแต่อย่างใดจะมากกว่า ซึ่ง

ในกรณีดังกล่าวคณะกรรมการเปรียบเทียบสามารถกำหนดโทษปรับได้ไม่เกินสองเท่าของผลประโยชน์ที่พึงจะได้รับจำนวน ๓,๒๗๗,๒๕๐ บาท

ฝ่ายที่สอง สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์มีความเห็นว่า ลักษณะความผิดดังกล่าวเป็นกรณีที่ผู้กระทำความผิดแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมายจากการเปลี่ยนแปลงของราคาหลักทรัพย์ กฎหมายจึงกำหนดโทษปรับโดยให้อิงกับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการกระทำผิด แต่โดยที่ผลประโยชน์ดังกล่าวขึ้นอยู่กับพฤติการณ์แห่งการกระทำ เช่น หากผู้กระทำความผิดซื้อและขายออกไป ย่อมเกิดเป็นผลประโยชน์ที่ได้รับไว้หากผู้กระทำความผิดซื้อและยังมีได้ขายย่อมเกิดผลประโยชน์ที่พึงจะได้รับ ด้วยเหตุนี้ กฎหมายจึงใช้คำว่า “หรือ” ซึ่งหมายถึงว่าแล้วแต่ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจะเป็นกรณีใด มิใช่เป็นการกำหนดให้ต้องเลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนั้น การกระทำความผิดในกรณีดังกล่าว คณะกรรมการเปรียบเทียบสามารถกำหนดโทษปรับได้ไม่เกินสองเท่าของผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการกระทำผิดรวมเป็นจำนวนเงิน ๓,๓๐๒,๐๙๘ บาท

โดยที่ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาข้อกฎหมายที่คณะกรรมการเปรียบเทียบเห็นสมควรให้มีการพิจารณาวินิจฉัยให้เป็นที่ยุติเสียก่อน สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์จึงขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นเพื่อจะได้ยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวโดยได้ฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงจากผู้แทนกระทรวงการคลัง (สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง) และผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แล้ว เห็นว่า ตามมาตรา ๒๙๖^๑ แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้ผู้ฝ่าฝืนมาตรา ๒๓๘ มาตรา ๒๓๙ มาตรา ๒๔๐ มาตรา ๒๔๑ หรือมาตรา ๒๔๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับเป็นเงินไม่เกินสองเท่าของผลประโยชน์ที่บุคคลนั้น ๆ ได้รับหรือพึงจะได้รับเพราะการกระทำฝ่าฝืนดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ค่าปรับนั้นต้องไม่น้อยกว่าห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งจะเห็นได้ว่า บทบัญญัติต่าง ๆ ที่กำหนดในมาตรา ๒๙๖ นั้น เป็นบทบัญญัติว่าด้วยการป้องกันการกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ เช่น มาตรา ๒๓๘^๒ ที่กำหนดห้ามมิให้บริษัท

^๑ มาตรา ๒๙๖ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๓๘ มาตรา ๒๓๙ มาตรา ๒๔๐ มาตรา ๒๔๑ หรือมาตรา ๒๔๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับเป็นเงินไม่เกินสองเท่าของผลประโยชน์ที่บุคคลนั้น ๆ ได้รับไว้ หรือพึงจะได้รับเพราะการกระทำฝ่าฝืนดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ค่าปรับดังกล่าวต้องไม่น้อยกว่าห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

^๒ มาตรา ๒๓๘ ห้ามมิให้บริษัทหลักทรัพย์ หรือผู้ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินกิจการของบริษัทหลักทรัพย์หรือบริษัทที่ออกหลักทรัพย์ หรือผู้มีส่วนได้เสียในหลักทรัพย์บอกกล่าวข้อความอันเป็นเท็จหรือข้อความใดโดยเจตนาให้ผู้อื่นสำคัญผิดในข้อเท็จจริงเกี่ยวกับฐานะการเงิน ผลการดำเนินงานหรือราคาซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทหรือนิติบุคคลที่มีหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์หรือหลักทรัพย์ซื้อขายในศูนย์ซื้อขายหลักทรัพย์

หลักทรัพย์หรือผู้ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินการของบริษัทหลักทรัพย์หรือบริษัทที่ออกหลักทรัพย์หรือผู้มีส่วนได้เสียในหลักทรัพย์บอกกล่าวข้อความใดโดยมีเจตนาให้ผู้อื่นสำคัญผิดในข้อเท็จจริงเกี่ยวกับฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน หรือราคาซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทหรือนิติบุคคลที่มีหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์หรือหลักทรัพย์ซื้อขายในศูนย์ซื้อขายหลักทรัพย์ หรือมาตรา ๒๔๐^๓ ที่กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดเผยแพร่ข่าวอันเป็นเท็จที่มีผลทำให้ผู้อื่นเข้าใจว่าหลักทรัพย์ใดจะมีราคาสูงขึ้นหรือลดลง ซึ่งกรณีที่มีการฝ่าฝืนบทบัญญัติดังกล่าวผู้ฝ่าฝืนอาจได้รับประโยชน์ หรือพึงจะได้รับประโยชน์จากการกระทำนั้น หรืออาจมีทั้งสองกรณีก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงในแต่ละกรณีว่า ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นเป็นกรณีใด ดังนั้น การที่กฎหมายกำหนดโทษปรับผู้ฝ่าฝืนบทบัญญัติต่าง ๆ ที่กำหนดในมาตรา ๒๔๖ เป็นเงินไม่เกินสองเท่าของผลประโยชน์ที่ผู้ฝ่าฝืนได้รับหรือพึงจะได้รับจากการกระทำฝ่าฝืนนั้น จึงเป็นกรณีที่กฎหมายประสงค์จะกำหนดโทษปรับให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในแต่ละกรณี

สำหรับกรณีที่หาข้อเท็จจริงปรากฏว่า มีผู้ฝ่าฝืนมาตรา ๒๔๓^๔ แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ฯ โดยการซื้อหลักทรัพย์ในลักษณะอำพรางเพื่อให้บุคคลทั่วไปหลงผิดไปว่าหลักทรัพย์นั้นมีผู้เข้ามาซื้อจำนวนมากและราคาได้เปลี่ยนแปลงสูงขึ้นอันไม่ตรงต่อสภาพปกติของตลาด และได้ดำเนินการซื้อหลักทรัพย์ดังกล่าวอย่างต่อเนื่องทำให้ราคาสูงขึ้นผิดไปจากสภาพปกติของตลาด ทั้งนี้ เพื่อชักจูงให้บุคคลทั่วไปเข้ามาซื้อหลักทรัพย์นั้น ซึ่งการกระทำความผิดดังกล่าวมีความผิดตามมาตรา ๒๔๖ แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ฯ และผู้กระทำความผิดได้ขายหลักทรัพย์ที่ซื้อมานั้นไปบางส่วนและได้รับเงินจากการขายแล้ว และยังมีหลักทรัพย์ที่ยังไม่ได้ขายอีกจำนวนหนึ่ง กรณีนี้จะเห็นได้ว่า ผู้กระทำความผิดได้รับผลประโยชน์จากหลักทรัพย์ส่วนที่ได้ขายไปแล้ว และพึงจะได้รับผลประโยชน์จากหลักทรัพย์ส่วนที่ยังไม่ได้ขายอีกด้วย ดังนั้น การกำหนดโทษปรับตามมาตรา ๒๔๖ สำหรับการกระทำความผิดในกรณีนี้ คณะกรรมการเปรียบเทียบตามมาตรา ๓๑๗^๕ แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์

^๓ มาตรา ๒๔๐ ห้ามมิให้ผู้ใดแพร่ข่าวอันเป็นความเท็จให้เลื่องลือจนอาจทำให้บุคคลอื่นเข้าใจว่าหลักทรัพย์ใดจะมีราคาสูงขึ้นหรือลดลง

^๔ มาตรา ๒๔๓ ในการซื้อหรือขายหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์หรือหลักทรัพย์ซื้อขายในศูนย์ซื้อขายหลักทรัพย์

(๑) ห้ามมิให้ผู้ใดทำการซื้อหรือขายหลักทรัพย์โดยรู้เห็น หรือตกลงกับบุคคลอื่นอันเป็นการอำพรางเพื่อให้บุคคลทั่วไปหลงผิดไปว่าขณะใดขณะหนึ่งหรือช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง หลักทรัพย์นั้นได้มีการซื้อหรือขายกันมาก หรือราคาของหลักทรัพย์นั้นได้เปลี่ยนแปลงไปหรือไม่มีการเปลี่ยนแปลง อันไม่ตรงต่อสภาพปกติของตลาด

(๒) ห้ามมิให้ผู้ใดโดยตนเองหรือร่วมกับผู้อื่นทำการซื้อขายหลักทรัพย์ในลักษณะต่อเนื่องกัน อันเป็นผลทำให้การซื้อหรือขายหลักทรัพย์นั้นผิดไปจากสภาพปกติของตลาด และการกระทำความผิดดังกล่าวได้กระทำไปเพื่อชักจูงให้บุคคลทั่วไปทำการซื้อหรือขายหลักทรัพย์นั้น เว้นแต่เป็นการกระทำโดยสุจริตเพื่อปกป้องประโยชน์อันชอบธรรมของตน

^๕ มาตรา ๓๑๗ ความผิดตามมาตรา ๒๖๘ มาตรา ๒๖๙ มาตรา ๒๗๐ มาตรา ๒๗๑ มาตรา ๒๗๒ มาตรา ๒๗๓ มาตรา ๒๗๔ มาตรา ๒๗๕ มาตรา ๒๗๖ มาตรา ๒๗๗ มาตรา ๒๗๘ มาตรา ๒๗๙ มาตรา ๒๘๐

และตลาดหลักทรัพย์ ฯ จึงสามารถกำหนดโทษปรับเป็นเงินไม่เกินสองเท่าของผลประโยชน์ที่ผู้กระทำความผิดได้รับจากหลักทรัพย์ส่วนที่ได้ขายไปแล้วรวมกับที่พึงจะได้รับจากหลักทรัพย์ส่วนที่ยังไม่ได้ขายได้

(ลงชื่อ) ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์
(นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สิงหาคม ๒๕๕๓

มาตรา ๒๘๑ มาตรา ๒๘๒ มาตรา ๒๘๓ มาตรา ๒๘๔ มาตรา ๒๘๕ มาตรา ๒๘๕ ทวิ มาตรา ๒๘๕ ตรี มาตรา ๒๘๖ มาตรา ๒๘๖ ทวิ มาตรา ๒๘๗ มาตรา ๒๙๐ มาตรา ๒๙๑ มาตรา ๒๙๒ มาตรา ๒๙๓ มาตรา ๒๙๔ มาตรา ๒๙๕ มาตรา ๒๙๖ มาตรา ๒๙๗ มาตรา ๒๙๘ มาตรา ๒๙๙ และมาตรา ๓๐๐ ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบความผิดที่รัฐมนตรีแต่งตั้งมีอำนาจเปรียบเทียบได้

คณะกรรมการเปรียบเทียบที่รัฐมนตรีแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งให้มีจำนวนสามคนซึ่งคนหนึ่งต้องเป็นพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

เมื่อคณะกรรมการเปรียบเทียบได้ทำการเปรียบเทียบกรณีใด และผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามคำเปรียบเทียบภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการเปรียบเทียบกำหนดแล้ว ให้คดีนั้นเป็นอันเลิกกัน